

A MAGYAR TEJÁGAZAT FEJLŐDÉSI PERSPEKTÍVÁJA A 2014-2020-AS KÖLTSÉGVETÉSI IDŐSZAK TÜKRÉBEN III. TEJÁGAZATI KONFERENCIA

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács 2013. november 21-én rendezte meg „**A magyar tejágazat fejlődési perspektívája a 2014-2020-as költségvetési időszak tükrében**” című ágazati konferenciáját.

Már hagyománynak számít, hogy minden évben megrendezzük a tejágazat éves konferenciáját. Ezeket a szakmai eseményeket igyekszünk logikusan egymásra épülve tematizálni.

A Tej Terméktanács az elmúlt konferenciával kívánta lezárni azt a munkát, amit 13 elismert szakember segítségével végzett el az idei évben. Készítettünk egy, a hazai tejgazdaság helyzetét bemutató, részletes tanulmányt, melyben azt vizsgáltuk meg, hogy a környező országok tejágazati sajátosságaival összehasonlítva hol tart a magyar tejágazat. Tettük ezt abból a célból is, hogy világos képet kapjunk arról, hogy milyen kondíciókkal indulunk majd neki a kvótakivezetés utáni kiélezettebb versenynek. Mik az erősségeink, milyen potenciál van az ágazatban és mely területeken kell javítani. Vizsgálódásunkat elsősorban a 2014-2020-as költségvetési időszak tervezési aktualitásaihoz igazodva tettük meg. A helyzetértékelésből konklúziókat vontunk le és a következő lépéseink alapján javaslatokat fogalmaztunk meg.

Céljainkat tíz éves távlatban határoztuk meg, két szempont szerint csoportosítva. Az egyik a számok nyelvén a következőképpen hangzik: szeretnénk elérni, hogy a 2020-as évek elejére

- a tejtermelés volumene 2-2,2 millió tonna közötti szintre nőjön, ez mintegy 20%-os növekedést jelentene;
- a lakosság tej és tejtermék fogyasztási szintje 200 kg/fő/év szintre emelkedjen, ami kb. 25%-os emelkedést jelent;

- az exportteljesítményünk 200 ezer tonnával bővüljön, ami 30%-os növekmény lenne;
- és az import termékek részaránya a hazai piacon 20% alá csökkenjen, ami átlagosan 35%-os visszaszorulást jelentene.

A másik csoportosítási szempont inkább szakmai elvi megfogalmazásban került leírásra. Megítélésünk szerint

- a magyar tejágazat képes lehet 2020-ra a régió vezető know-how bázisa lenni a környező országok tejtermelése számára;
- tíz év alatt elérhetjük, hogy Európa legkisebb karbon-lábnomával rendelkező tejtermék-előállítása legyen a miénk;
- és már rövid időn belül megvalósulhat a piaci szervezetség tekintetében, hogy ki tudjuk alakítani a piaci szereplők önszabályozási rendszerét.

Ezek talán ambiciózus célok, de meggyőződésünk, hogy az általunk megfogalmazott intézkedésekkel ezek elérhetők.

A konferencián elhangzott előadások anyagai, valamint az azok kivonatából készült kiadvány megtekinthető a Tej Terméktanács weboldalán: www.tejtermek.hu.

ISTVÁNFALVI MIKLÓS elnök
Tej Szakmaközi Szervezet
és Terméktanács

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

Romuald Schaber, a European Milk Board (Európai Tej Tanács) elnöke az uniós tejágazat 2015. után várható fejlődését, jövőjét mutatta be termelői aspektusból.

Az előadás első részében a 2008/2009-es tejtálság hatásait elemezte. A piacot jellemző extrém áringadozás a tej átadási árának drasztikus csökkenését okozta, a tejtermelő gazdaságok éves nettó jövedelme jelentős mértékben csökkent.

Az EMB a tejágazat előtt két irányt lát. Az egyik, hogy az állam teljesen kivonul a piacsabályozásból, így egy ún. két-áras rendszer jönne létre a teigazdaságokban, amely azonban végül túltermeléshez, árcsökkenéshez, piaci káoszhoz vezetne. A másik, az EMB által javasolt irány egy ún. Monitoring Ügynökség létrehozása, amely egy rugalmas piacsabályozási eszköz lenne általános érvényű döntéseivel, működését a termelői szerveződések, valamint a közigazgatáson keresztül látná el. Ennek előnye a kínálatbiztonság és stabil fogyasztói árak, a tejtermelés fennmaradásának biztosítása, a megelőzés a válságkezelés helyett, a biztos termelői jövedelem és perspektíva a fiatal gazdáknak, valamint a költségsemleges működtetés, ahol nincsenek plusz támogatások.

Peter ten Kate, a hollandiai Hoogwegt Cheese BV igazgatója az uniós tejágazat 2015. utáni fejlődésének tejfeldolgozói aspektusát mutatta be.

A tejfeldolgozók előtti irányt meghatározza, hogy a tej, mint alapélelmiszer egyre értékesebb lesz, a globális kereslet a fejlődő országokra fókuszál, és hogy a porított tejtermékek iránti kereslet gyorsan növekszik. Mindez új szereplők, új feldolgozói stratégiák megjelenését, a fejlődő országokba való befektetéseket és porító üzemekre irányuló beruházásokat generálnak. A gazdálkodói ambíciók Észak-nyugat Európában a legnagyobbak, közel 5-10 Mrd kg tej elhelyezését kell megoldani Európán kívül, de várhatóan a kevésbé versenyképes dél-európai régióba is fog irányulni a megnövekedett tejmenyiségből.

Az új beruházások egyre inkább a porított tejtermékeket célozzák. A szabadon kereskedhető mennyiséget a tejtermelés növekedési üteme fogja meghatározni.

A 2015. utáni piaci változások a feldolgozói konszolidációt fogják felgyorsítani, az európai feldolgozóipar nemzetközivé válása folytatódni fog. Várhatóan a jelenlegi 8 vezető tejpor gyártó cég fogja például kontrollálni az EU tejpor gyártásának 44%-át 2020-ban.

Dr. Feldman Zsolt, a Vidékfejlesztési Minisztérium helyettes államtitkára előadásában elmondta, az új Közös Agrárpolitika legfontosabb céljai közé tartozik a jövedelmek és a versenyképesség javítása, az erőforrásokkal történő fenntartható gazdálkodás, és a vidéki munkahelyek megőrzése. Ezen célok megvalósítására Magyarország éves közvetlen támogatási kerete közel 1.270, éves vidékfejlesztési kerete közel 490 millió euró lesz.

A közvetlen támogatások új rendszere önkéntesen vállalható, illetve kötelező elemeket is tartalmaz. Közös pont az általuk felépített modellekben a termeléshez kötés, a zöldítés, a kis gazdaságok egyszerűsített támogatása, és a fiatal gazdák kiemelt támogatása.

A közvetlen támogatások új rendszere önkéntesen vállalható, illetve kötelező elemeket is tartalmaz. Közös pont az általuk felépített modellekben a termeléshez kötés, a zöldítés, a kis gazdaságok egyszerűsített támogatása, és a fiatal gazdák kiemelt támogatása.

A 2014–2020 közötti Vidékfejlesztési prioritások közül kiemelt jelentőséggel bírnak a beruházások, az élelmiszerlánc-szervezés, a kockázatkezelés, az AKG, a Natura 2000, az ökológizáció, és a génmegőrzés.

Az állattenyésztési ágazatok prioritást élveznek majd. A következő főbb támogatási intézkedések kapcsolódhatnak ide: beruházások, állatjóléti célprogramok, agrár-környezetgazdálkodás, pénzügyi eszközök alkalmazása, Európai Innovációs Partnerség, élelmiszeripari fejlesztés, és a kockázatkezelés.

Az EMVA élelmiszeripari beruházási intézkedés a versenyképesség növelését, az erőforrás-hatékonyság elősegítését, az együttműködés ösztönzését, és az innovációs projektek eredményének gyártásba történő bevezetését foglalja majd magába.

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

Tresó István, a K&H Bank Agrár- és Élelmiszeripari Üzletfejlesztési Főosztályának ügyvezető igazgatója előadásában elmondta, hogy Európa egyes nagy tejipari cégei az elmúlt években komoly fejlesztéseket hajtottak végre kapacitásuk bővítésére. Elsősorban Észak-Afrika, Ázsia és a Közel-Kelet piacait célozták meg.

Az igazgató úgy véli, a kvótakivezetést követően piaci zavar nem, de jelentős átrendeződés várható. Bár a magyar tejágazatnak jelentős kihívásokkal kell szembenéznie, előnyünk lehet, hogy Magyarország közel helyezkedik el a tejhiányos piacokhoz, gondoljunk csak Horvátországra, Görögországra, Romániára, vagy Bulgáriára.

A termelői oldal kulcskérdéseit vizsgálva elmondható, hogy javítani kell a rendelkezésre álló csúcsgenetikák kiszolgáltatását takarmányozás és tartástechnológia vonatkozásában.

A pénzügyi intézet egy tejelő tehenészet finanszírozásáról szóló döntésekor legfontosabb szempontoknak a következőket tekinti: az üzemméret, a takarmányhasználat, a birtokszerkezet, a technológia, a pénzügyi jellemzők, a szerződéses kapcsolatok, a stratégia és a hatékonyság.

Végezetül elhangzott, hogy a pénzügyi intézet egy tejfeldolgozó finanszírozásáról szóló döntésekor a legfontosabb szempontoknak a következőket tekinti: kapacitás-kihasználtság, a termékszám, a fajlagos költségek, az értékesítés jellemzői, a szerződéses kapcsolatok és a menedzsment.

SZEKCIÓÜLÉSEK ÉS PLENÁRIS ÜLÉS

A plenáris ülés a két szekcióvezető, Dr. Borbély Csaba (Kaposvári Egyetem, egyetemi docens), valamint Lukács László (Tej Terméktanács, ügyvezető igazgató) összefoglalóival zárult.

A **termelői szekció** többféle összefüggésben tárgyalta a takarmányozás kérdéskörét. Az egykor előnyt jelentő kukoricatúlsúly a betegségek, vagy a költségek miatt már-már hátrányt jelent, ez ronthatja az egyébként kiváló genetikai állomány teljesítményét. Előtérbe kell kerülnie a melléktermékek hasznosításának, valamint a gyepgazdálkodás komplexebb értelmezésének: ne csak a legeltetést tekintsük gyepgazdálkodásnak, hanem a szántóföldi fű-, keverék és fehérjetakarmányok termesztését is. Öröndetes az a lehetőség, hogy ez utóbbiak termesztése támogatható lehet.

A telepi koncentráció előnyeit megtartva a hasznos élet-tartam növelésével kell segíteni a termelői potenciál növelését. Érdemi előrelépést jelenthet a genomikus tenyésztékbecslés bevezetése és üzemi szintű alkalmazása.

A termeléshez kötött támogatási lehetőség érdemi segítség még akkor is, ha tudatosítani kell, a konstrukció a termelés növelését nem ösztönözheti.

Fontos figyelni a világpiacon, az Unióban zajló folyamatokat, ezek – egyre rövidebb fáziskéséssel – minket is elérnek, a „kilengés” Kelet-Közép-Európában nagyobb is lehet.

A **feldolgozó szekció** több hozzászólója a vertikális és horizontális együttgondolkodás és együttműködés szükségességét emelte ki.

Hiányzik a tejtermék körben az az egy-két húzótermék, ami akár hungarikum is lehet, lényeg, hogy a piaci jelenlétet erősítse.

Mindkét szekció általános véleménye volt: a két oldal konstruktív párbeszéde és kompromisszumképessége lehet az ágazat sikerének egyik szilárd alapja.

A tanulmányt összességében magas színvonalúnak, a javaslatokat megalapozottaknak tartották a konferencia résztvevői, érdemben ezeket vitató, vagy megkérdőjelező vélemény nem hangzott el.

SZERVEZETI HÍREK

A 2013/2014. KVÓTAÉVRE PROGNOSZTIZÁLT ALAPÁR KORREKCIÓJA

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács Elnöksége 2013. december 17-i ülésén úgy döntött, hogy a 2013. április 1. napjától 2014. március 31. napjáig tartó kvótaévre az alapár éves átlagára – 2013. szeptember 12-i Közleményében nyilvánosságra hozott – 99 Ft/kg-os prognózist nem módosítja. Az Elnökség azzal számol, hogy ez az alapár prognózis mintegy 110 Ft-os alapár megfizetését feltételezi a kvótaév hátralévő részében.

Az előrejelzés irányt mutat a termelőknek és feldolgozóknak szerződéseik megkötéséhez, illetve módosításához. Továbbra is várjuk a tagság csatlakozási szándékát, melyhez további információkat, valamint a csatlakozás feltételeit megtalálják a Terméktanács weboldalon (www.tejtermek.hu).

REGIONÁLIS TAGGYŰLÉSEK

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács 2013. október-november hónapokban ismét megszervezte Regionális Taggyűléseit. Mihályi, Karcag és Kaposvár mellett ezúttal két új helyszínen, Miskolc-Tapolcán, valamint Kecskeméten számítottunk tagjaink, valamint az ágazat szereplőinek megjelenésére.

A résztvevők tájékoztatást hallhattak az elmúlt Taggyűlés óta történt fontosabb eseményekről és a tejpiac aktuális helyzetéről, mind nemzetközi, mind hazai viszonylatban. Alapvető célunk azonban annak az általunk készített ágazatfejlesztési koncepciónak a bemutatása volt, amely az új hétéves uniós költségvetési ciklus támogatásaira és intézkedéseire, továbbá a kvótaszabályozás megszűnése utáni időszakra tartalmaz javaslatokat. Az egyes helyszíneken Lukács László ügyvezető igazgató ismertette a tanulmány főbb megállapításait, az azok alapján kidolgozott javaslatokat, valamint az ágazati és szakmai célokat. Az előadás anyaga megtekinthető a Tej Terméktanács weboldalon (www.tejtermek.hu).

TEJSZÍV ALAPÍTVÁNY

A Terméktanács Titkársága 2013 májusában beadta a bíróságra a Tejszív Alapítvány nyilvántartásba vétele iránti kérelmét. Az Alapítvány – mely a hazai tejágazat érdekeit szem előtt tartva a Magyar Sajtlovagrenddel, a kézműves sajtkészítőkkel, az iskolai edukációs programmal, és egyéb közösségi marketing tevékenységekkel kapcsolatosan lát majd el feladatokat – 2013. november 29-én bejegyzésre került a Fővárosi Törvényszéken. Alakuló ülését – ahol az Alapítvány szakmai programja is meghatározásra került – 2014. január 15-én tartotta.

III. TEJÁGAZATI KONFERENCIA

A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács 2013. november 21-én rendezte meg III. Tejágazati Konferenciáját a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat támogatásával. Az eseményről bővebben jelen tájékoztatónk külön fejezetében olvashatnak.

SAJTLOVAGOK FELVONULÁSA A X. MAGYARORSZÁGI ÚJBOR ÉS SAJT FESZTIVÁLON

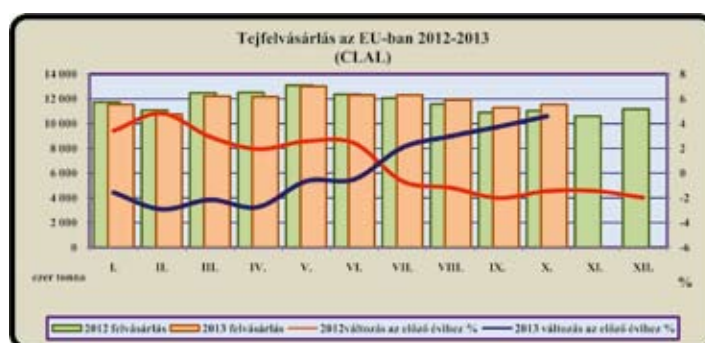
2013. november 30. és december 1. között került megrendezésre a X. Magyarországi Újbor és Sajt Fesztivál a Vajdahunyadvárban. A rendezvény keretein belül sor került a Magyar Sajtlovagrend tagjainak ünnepélyes felvonulására, valamint – szakmai bíráló bizottság által – megválasztották az Év Sajttermelőjét is. A díjat a mónosbéli Bükki Sajt nyerte.

TEJPIACI INFORMÁCIÓK

ÁLTALÁNOS HELYZET

Az Unió országaiban a tehéntej felvásárlás 2103 első félévében 2%-kal elmaradt 2012 hasonló időszakától és – megfelelően az év eleji szakértői előrejelzéseknek – csak a második félévtől indult növekedésnek. Összességében év végére az előző évit némileg meghaladó mennyiségről szólnak az előrejelzések. Ez a folyamat 2013-ban az árak stabilizálódásával, majd növekedésével járt együtt (CLAL).

Forrás: CLAL

Forrás: CLAL, circa

TERMELÉSI ALAPOK

A 2013. júliusi állatszámhlási adatok alapján a tejelő és kettős hasznosítású tehenek egyedszáma 15 ezerrel volt kevesebb, mint 2012 hasonló időpontjában. A csökkenés a kettős hasznosítású állományról és az egyéni gazdaságokban következett be (KSH).

Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. által ellenőrzésben tartott állományról a változások egyenlege az év minden hónapjában a pozitív tartományba esett, bár a tavalyinál mérsékeltebb mértékben.

Forrás: ÁT Kft.

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

TERMELÉS, FELVÁSÁRLÁS

Magyarországon 2013. eltelt 11 hónapjában a felvásárlás – az Unió egészében mérhető változásnál nagyobb mértékben – közel 5%-kal csökkent (KSH), hasonló adatot mért az AKI, illetve a Terméktanács is. A nyerstej kivitel 2013. 1-10 hónapjában 1,8%-kal nőtt annak ellenére, hogy a vételár meghaladja a hazai felvásárlási ár szintjét. Tekintettel arra, hogy e kivitel egyre nagyobb hányadát a termelők közvetlenül végzik, a tehénlétszám csökkenés mellett a felvásárlás csökkenéséhez ez is hozzájárul.

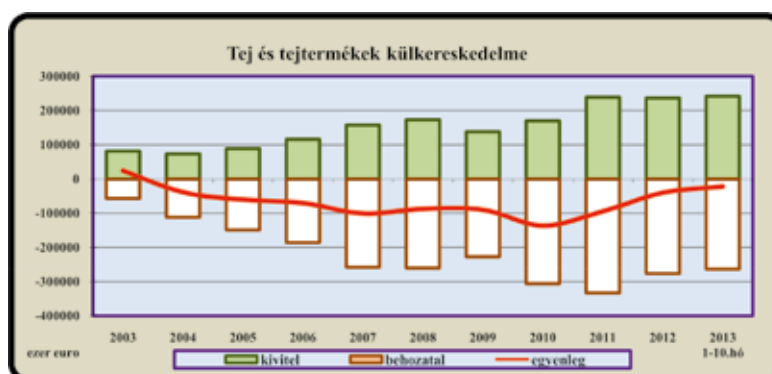
Forrás: AKI

Forrás: AKI

KÜLKERESKEDELEM

A tej és tejtermékek külkereskedelmében a tavalyi év 10 hónapjának adatait figyelembe véve folytatódik az elmúlt két év kedvező változása, kivitelünk nő, behozatalunk csökken, így tovább kopik negatív egyenlegünk.

Forrás: KSH

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

Tejimportunk jelentős mértékben csökkent, feldolgozott termékeknél továbbra is tart a növekedés.

KÜLKERESKEDELMI FORGALOM I-X. HÓNAP tonna						
	2012		2013		azonos időszak %-ában	
	import	export	import	export	import	export
0401 tej	110 805	388 148	84 572	394 952	76,3	101,8
0402 tej sűrítve	12 494	527	12 016	154	96,2	29,2
0403 savanyított termékek	31 946	6 304	35 753	6 152	111,9	97,6
0404 tejsavó	3 978	24 387	4 577	26 560	115,1	108,9
0405 vaj és vajkrém	5 004	618	5 241	801	104,7	129,6
0406 sajt és túró	35 435	13 810	40 398	17 638	114,0	127,7

Forrás: KSH

A kedvező árak ellenére az olasz piac a magyar kivitel számára telítettnak tűnik.

Forrás: ISTAT, közli: CLAL

FELDOLGOZÁS

A terméktanácsi feldolgozók a „felvásárlásnál kiesett” nyerstej-mennyiséget importból pótolták, így a feldolgozásra kerülő alapanyag mennyisége nem csökkent. A termelési szerkezet változásának trendje immár hónapok óta azonos, mintegy 10%-kal több folyadéktejet termelünk és értékesítünk belföldön, betöltve, visszaszerezve azt a helyet, melyet a dobozos tejbehozatal csökkenése teremtett.

FELDOLGOZÓI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)						
2013. január-november						
Termék megnevezés	Termelés	Változás az előző évihez %	Belföldi értékesítés	Változás az előző évihez %	Export értékesítés	Változás az előző évihez %
Fogyasztói tej 6 %	333 585	112	285 312	114	47 489	98
- ebből 1-3 % zsírtartalmú	303 084	113	269 949	111	31 058	111
Vaj, vajkészítmény	6 027	127	4 610	102	844	102
Sajt és túró összesen	38 896	108	30 163	103	7 840	125
- ebből túró	13 298	111	13 017	112	125	160
- ebből trappista	10 026	87	8 595	80	538	111
Savanyított tejtermék	81 101	109	74 916	107	3 891	103

Forrás: Tej Terméktanács

TAGI TÁJÉKOZTATÓ

ÁRALAKULÁS

A spot árak elmúlt másfél évi alakulása hű tükrö a piaci viszonyok változásainak. 2012. év végére az árak az év elejeit meghaladóan stabilizálódtak, majd 2013. év második negyedévében mérsékelt, majd meredek növekedésnek indultak. Az olasz tendenciákat a holland hektikusabb mozgás sem tudta eltéríteni. A tavalyi év utolsó hetei már csökkenést jeleznek.

Forrás: CLAL

A hazai felvásárlási árak alakulása döntően a nemzetközi tendenciáktól függ. 2013-ban az árak félévtől – megegyezve a Terméktanács közzétett prognózisával – növekedtek, év végére elérték a 105 Ft/kg értéket.

Forrás: AKI

Forrás: circa, CLAL, LTO, MNB

Az adatok nem azonos beltartalmra vonatkoznak, de a tendenciák összehasonlíthatók.

A feldolgozók átadási árai – egy termékcsoport kivételével – 10%-ot meghaladó mértékben haladják meg az egy évvel ezelőtti szintet. Ez a kereslet-kínálati pozíciók változására vezethető vissza, amely legszembetűnőbben a dobozos tejeknél jelenik meg az importcsökkenéssel összefüggésben. Ugyanerre az okra vezethető vissza a termékcsoport fogyasztói árainak „stagnálása” is.

Forrás: AKI

ÁGAZATI HÍREK

IDF WORLD DAIRY SUMMIT 2013

Az International Dairy Federation 2013. évi csúcstalálkozója október 28. és november 1. között került sor Yokohamában, Japánban. A „Tej újrafelfedezése” címet viselő nagyszabású konferencia-sorozat keretében 10 konferencia és megannyi szekcióülés biztosította a résztvevők teljes körű tájékoztatását.

A világ tejágazati vezetőinek fóruma a különböző régiók, országok, termelők, feldolgozók megoldási lehetőségeit vázolta fel a növekvő kereslet kihívásaira. A *Tejágazati politika és közgazdaság* konferencia alatt szó esett többek között a Tejsomagról, valamint a „Világ tejágazati helyzete 2013” című kiadványról is. A *Tudomány és Technológia* konferencia egyfajta platformként működött a legutóbbi tudományos ismeretek vitájára, elsősorban a kereslet növelés lehetőségeinek felderítésére koncentrálva. A *Gyermekek és a Tej* konferencia a tejágazat közreműködési lehetőségeit kívánta feltárni a gyermekek egészsége, táplálkozása, nevelése terén, valamint itt került megtárgyalásra a FAO és az IDF általános tanulmánya az Iskolatej Programról.

Az *Állategészségügy és állatjólét* konferencia a közelmúlt folyamataira fókuszált. A *Tejtermelés* konferencia az elkövetkező évek kihívásait elemezte. A *Táplálkozás és Egészség* konferencia elsősorban a tej és tejtermékek humán táplálkozásra ható előnyeire koncentrált tudományos megközelítésből, több, a témával kapcsolatos tanulmány megtárgyalásán keresztül is. A *Marketing* konferencia egyrészt a termék innováció és a tejtermékek keresletének összefüggéseit vizsgálta, másrészt a tejágazatban alkalmazott új kommunikációs stratégiákat mutatta be. A *Környezetvédelem* konferencia a környezeti/karbon lábnyom, valamint a hulladékgazdálkodás kérdésköreit tanulmányozta. Az *Élelmiszerbiztonság* konferencia a kockázatbecslés és -kezelés módszereit vizsgálta a teljes tejellátási láncon keresztül.

VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM 2014-2020

A 2014-2020-as időszakra vonatkozó Vidékfejlesztési Program magyarországi tervezése, kidolgozása a célegyenesbe fordult, a 2012-ben elkezdett SWOT-analízist, a helyzetértékelést követően a jelenlegi, ún. VP 3.0 verzióban a fejlesztési célok, irányok, prioritások megfogalmazása mellett már az intézkedések indikatív tartalmának meghatározása is megtörtént.

A 2007-2013-as költségvetési időszakban alkalmazott támogatási tengelyek helyett az új program 6 prioritást, 18 fókuszterületet és 2 tematikus alprogramot jelöl meg, egyszerűsödik az elszámolás, a végrehajtás. A finanszírozásban új eszközök kerülnek bevezetésre, az eddigi vissza nem térítendő támogatások mellett bevezetik a kedvezményes hitel formájában, hitelalapból nyújtott visszatérítendő támogatásokat, a banki kamattámogatást, garanciákat. A rendelkezésre álló forrás előreláthatóan hasonló nagyságrendű marad az előző költségvetési ciklus kb. 1370 milliárd forint forrásával, mert bár az új programra az Unió csökkentett költségvetést hagyott jóvá, más operatív programokból sikerülhet átcsoportosítani plusz forrásokat.

A 6 prioritási tengely a következő: tudásátadás és innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, erdészetben, vidéki térségekben; a gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása (kiemelt ágazatok: kertészet, állattenyésztés); élelmiszerláncok szervezése; az ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása; erőforrás-hatékonyság, megújuló energiák; a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben (CLLD – közösségvezérelt helyi fejlesztések). A két tematikus alprogram: fiatal gazdálkodók és rövid ellátási lánc.

A Vidékfejlesztési Program társadalmasításának koordinációját a Miniszterelnökség (www.palyazat.gov.hu) végzi, az elkészült VP 3.0 verziójának társadalmi vitája 2013. december 15-én lezárult. Az operatív programok Bizottsághoz való beadásának feltétele az EU-val kötendő Partnerségi Megállapodás kidolgozása és benyújtása, amelynek tervezett időpontja 2013. év vége volt. A társadalmi és bizottsági egyeztetéseket követően a tervek szerint 2014 elején a Programnak már egy 80%-os változata kerülhet kidolgozásra, majd 2014. február végére a teljes verzió elkészülhet, amelynek véglegesítése és elfogadása 2014. 2-3. negyedévére valószínűsíthető.

A 2013. ÉVI KÜLÖNLEGES TEJTÁMOGATÁS VÉGKIFIZETÉSE

A Vidékfejlesztési Minisztérium 2013. december 2-án megkezdte a különleges tejtámogatás második felének utalását, melynek keretében 2 325 gazdálkodónak közel 5,3 milliárd forint kifizetése indult el. A különleges tejtámogatásra rendelkezésre álló összeg 44 864 000 euró, több mint 13 milliárd forint. A támogatás alapjául szolgáló mennyiség 1 441 573 401 tejkilogramm, a támogatás összege pedig 9,27 Ft/kg, ami csaknem 0,20 forinttal haladja meg a 2012. évi szintet.

VÉLEMÉNYEK, ÉRDEKESSEGEK

A TETRA PAK® KÍNÁLATÁBAN MAGYARORSZÁGON IS ELÉRHETŐ AZ FSC® JELZÉSŰ ITALOS KARTON CSOMAGOLÁS

Immár Magyarországon is elérhetőek a csomagoló- és töltővállalatok számára a Tetra Pak® FSC® tanúsítvánnyal rendelkező italos kartondobozai. Az FSC jelzéssel ellátott termékek a tudatos vásárlói döntést is segítik, tájékoztatják a fogyasztót arról, hogy az italos kartondobozok fa alapanyaga felelős erdőgazdálkodásból és egyéb ellenőrzött forrásból származik.

Felelős vállalati döntés

A Tetra Pak csoport világszerte egyre több FSC címkével ellátott csomagolást gyárt és hoz forgalomba, ez évtől pedig magyarországi kínálatában is elérhetővé váltak az FSC tanúsítású és logóval ellátott italos kartondobozok.

Az FSC tanúsítással és emblémával rendelkező italos kartondobozok használatával pedig nemcsak a gyártó, de a Tetra Pak ügyfelei, nem utolsósorban pedig a fogyasztók is tehetnek azért, hogy az erdők, amelyek az italos kartonok alapanyagául szolgáló fa forrását jelentik, folyamatosan megújuljanak.

A fától az erdőt, avagy mit tanúsít az FSC jelzés?

Az FSC (Forest Stewardship Council®), a Felelős Erdőgazdálkodás Tanácsa, egy olyan nonprofit szervezet, amely felhívja a figyelmet a felelőtlen erdőirtásra és világszerte ösztönzi a felelős erdőgazdálkodást. A fa és papír termékeken, így a Tetra Pak italos kartondobozain is megjelenő FSC embléma azt jelzi, hogy azok alapanyaga valóban megújuló forrásból: felelős erdőgazdaságból és egyéb ellenőrzött forrásokból származik.

A felelős erdőgazdálkodás védi az erdőket, az a célja, hogy fenntartsa azok környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági egyensúlyát. Ez azt jelenti, hogy a tanúsított erdőkben folyó fakitermelés minimálisra csökkenti az erdő élőlényekre gyakorolt hatást, a helyi közösségek részesednek a gazdálkodás hosszútávú előnyeiből, az erdőgazdaságot pedig úgy tervezik és irányítják, hogy nyereséges legyen, de a megtermelt profit ne veszélyeztesse a jövőbeni faállományt, vagyis az erdő regenerációját, fenntarthatóságát.

Környezetvédelem mint alapelv

A vállalat környezetvédelmi törekvését szemlélteti, hogy míg 2010-ben a világszerte forgalomba került Tetra Pak dobozok 5%-a, vagyis 8,5 milliárd egység viselhette az FSC emblémáját, addig 2012-re ez az arány elérte a 15%-ot, ami mintegy 26,5 milliárd darab kartondobozt jelent. Az FSC jelzés tehát világszerte folyamatosan egyre több tejes és gyümölcsleves dobozon jelenik meg.

Szerző: Posztós Zsuzsanna
(marketing vezető, Tetra Pak Hungária Zrt.)

NAGY TEJETERMELÉSŰ TEHENEK GAZDASÁGOS, CELLULÓZ ALAPÚ TAKARMÁNYOZÁSA

Gazdasági haszonállataink takarmányozásakor – így a tejelő szarvasmarhák esetében is – alapvető igény a költséghatékonyság, illetve a racionális ökonómiai szempontok mentén történő termelés, úgy, hogy mindehhez az állat számára az élettanilag ideális táplálóanyag felvétel megvalósuljon.

Közismert az a tény, hogy a megfelelő cellulóz alapú takarmányozás hiányában a tejelő állományok komoly problémákkal nézhetnek szembe, ami végső soron kihat a termelésre, vagy akár a szaporodásbiológiai mutatókra is. Számos vizsgálat igazolta azt a tényt, hogy a nem megfelelő mennyiségű és minőségű rost negatívan hat többek között a bendő általános állapotára, az emészthetőségre, az illózsírsavak képződésére (propionsav-ecetsav arány), ezen keresztül a tejszír alakulására, energiaháztartásra, tejtermelésre. Ezek miatt elengedhetetlen a megfelelő rosttartalom mellett, annak minőségi oldalát is vizsgálni, miszerint fokozott jelentősége van annak, hogy az olyan strukturális rost frakciók, mint például az NDF és az ADF megfelelően és komplex módon legyenek értékelve. Nem melléleg ezáltal a kérdődzés is elősegíthető, így a kellő mennyiségű nyáltermeléssel a bendőben optimális feltételek jönnek létre, amelyek a fermentációs folyamatokon keresztül lehetővé teszik a maximális tejtermelést (gyakran használják emiatt a bendő telítettségi faktort, illetve a tömegtakarmány/abrak arányt).

Modern takarmányozás TMR optimalizálás nélkül elképzelhetetlen, ahol rendkívül fontos szerepe van a rostösszetevőknek. A jelenlegi nagyon magas termelési szinteket csak olyan szofisztikált takarmányozási rendszerrel lehetséges megfelelő szinten kiszolgálni, ahol a magas rosttartalmú és jó minőségű rostösszetevőkkel rendelkező tömegtakarmányok ideális egyensúlyban vannak az abrak komponensekkel. A bendő befogadóképessége egy idő után korlátozott, így a szükséges energiatartalom, vitamin és ásványi anyag szint, mikro- és makroelem stb. csak egy szakszerűen adagolt abrak-kiegészítéssel vihető be. Pusztán tömegtakarmányokkal ezeket biztosítani nem lehet, ezért a tömegtakarmány, abrak, valamint esszenciális anyagok (pl. premixek) megfelelő arányára kiemelten figyelni kell, azokat mindenképpen pótolni szükséges, hiszen mindez a nagy mennyiségű tej termeléséhez elengedhetetlen. Értelemszerűen az abraktakarmányok túladagolására is ügyelni kell, hiszen az acidózis már szubklinikai szinten is azonnal jelentkezhet.

A tehének egészsége szempontjából az aktuális vagy kívánt termelési szinthez meg kell találni azt a komplex TMR-t, amelyben nagyon fontos szerepet kapnak a rost frakciók, a strukturális rostok, és az összes olyan kiegészítő anyagok, amelyek a mai modern takarmányozás kellékei. A gazdaságos tejtermelés csak jó minőségű tömegtakarmány birtokában lehetséges, amiben a rostösszetevőknek kiemelt szerepe van.

Szerző: Dr. Gregosits Balázs
(kutatás-fejlesztési igazgató, Vitafort Zrt.)

GENOMVIZSGÁLAT – MISZTIKUMBÓL MINDENNAPI VALÓSÁG

A genomika 2008 év végi hivatalos bevezetése az észak-amerikai tenyészték-bebecslési modellekbe óriási vihart kavart a nemzetközi holstein világban. Sok országban – így hazánkban is – inkább elutasító, mint támogató állásfoglalásokkal találkozhattunk akkoriban.

Kanada és az Egyesült Államok közös erőfeszítései mára olyan genetikai előnyt jelentenek e két országnak, amely mások számára egyre behozhatatlanabbnak tűnik.

2008-ban, a bemutatkozás évében 4684 bika genomvizsgálatát végezték el, míg 2012-ben ez a szám már 17 098-ra rúgott! E több, mint 17 ezer bikából választották ki az észak-amerikai mesterséges vállalkozások azt a legjobb 1500 körüli bikát, amelyet ivadékvizsgálatban el is indítottak.

A korábbi évtizedekben a pedigré index (szülők átlaga) alapján történő szelekció megbízhatósága 35%-os volt, a genomikusan vizsgált bikák megbízhatósága eléri a 75%-ot! Könnyű belátni, mekkora minőségi változás következett be az elmúlt öt esztendőben.

Ha hozzávesszük, hogy 2012-ben, a több, mint 17 ezer kisbika apja 78 százalékban maga is genomikusan tesztelt fiatal bika volt látjuk, milyen óriási ugrással „száguld tovább” a genetikai előrehaladás a bikakiválasztás területén!

A genomika talán még forradalmibb változást hozott a tenyésztőknek: a nőivarú tenyészértékek megbízhatósága drámaian alacsony volt a hagyományos genetikai értékelési módszerekkel: egy kiváló pedigrés üsző születése után 28-30 hónappal kapta meg első értékelését, mindössze 50% körüli megbízhatósággal.

Napjainkban a megszületést követően azonnal beküldésre kerülhet a genetikai minta (szőrhagyma, orrnyálkahártya-tampon stb.), 6-7 hét múlva a tenyésztő 75%-os megbízhatósággal tudja tenyészállata értékeit.

Észak-Amerikában egyre elterjedtebb az embrió biopszia: a kimosott embriókból kiemelnek néhány sejtet, azt feldarabolva elvégezhető a genomvizsgálat: így már a beültetés előtt szelektálhatóak a kimosott embriók, ez még tovább javítja és gyorsítja a tenyésztői munka hatékonyságát.

A Semex európai genetikai központjában a genomika legjobb képviselői elérhetőek, kérjük, jöjjenek el hozzánk Mezőhegyesre és személyesen nézzék meg legjobb bikáinkat 2014. április 8-án, amikor Önökkel együtt avatjuk fel korszerű, 200 férőhelyesre bővült új Állomásunkat is.

Szerző: Veres Zoltán
(ügyvezető, Génbank-Semex Magyarország Kft.)

TEJÁGAZATI FINANSZÍROZÁSI MEGOLDÁSOK

A K&H Bank széles körű finanszírozási megoldásait kínálja a hazai tejágazat szereplői számára, legyen szó mindennapi likviditásuk finanszírozásáról, vagy beruházási terveik megvalósításáról. Forgóeszköz finanszírozási megoldásként a hagyományos folyószámlahitel és rövid lejáratú forgóeszközhitelink mellett figyelmükbe ajánljuk az egyes európai uniós és a nemzeti támogatások (SAPS, különleges tejtámogatás, kérődző szerkezetátalakítási támogatás, állatjóléti és állategészségügyi támogatás stb.) előfinanszírozási lehetőségét kedvező feltételek mellett. Tehenészeti telepek és tejfeldolgozó üzemek létesítéséhez, korszerűsítéséhez, technológiai fejlesztéséhez kapcsolódó beruházási tervek magvalósításához egyedi igényekre szabott finanszírozási megoldásokat (beruházási hitel, támogatás és ÁFA előfinanszírozás) kínálunk, akár az elnyert, vissza nem térítendő EMVA támogatások kiegészítő finanszírozásaként.

Felhívjuk figyelmüket az MNB Növekedési Hitelprogramjára, amely kedvező hitelfeltételekkel segíti rövid vagy hosszú távú finanszírozási elképzeléseiket.

A K&H Bank munkatársai az ország bármelyik bankfiókjában készséggel állnak rendelkezésükre.

Szerző: Erdei Andrea
(senior vállalati értékesítési és terméktanácsadó, K&H Bank Csoport)

JOGSZABÁLYOK

TÖRVÉNYEK:

2013. évi CXXII. törvény a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról

A törvény rendelkezései szerint minden uniós és magyar állampolgár maximálisan 1 hektár föld vásárlására jogosult, az unión kívüli állampolgárok, illetőleg jogi személyek nem tulajdonolhatnak termőföldet.

Egy hektárnál nagyobb földterületet kizárólag "földműves" vehet. Földművesnek az a magyar és uniós állampolgár számít, akinek a törvény végrehajtási rendeletében meghatározott mezőgazdasági vagy erdőszeti képzettsége van, vagy ennek hiányában legalább három éve mező- és erdőgazdasági tevékenységet folytat Magyarországon, vagy legalább 25%-ban tulajdonában álló, Magyarországon bejegyzett mezőgazdasági termelőszervezet tagjának minősül.

A földműves a föld tulajdonjogát – a már tulajdonában és a haszonélvezetében lévő föld területnagyságának a beszámításával – 300 hektár mértékig szerezheti meg (földszerzési maximum). A földműves, valamint mezőgazdasági termelőszervezet a föld birtokát pedig legfeljebb 1200 hektár mértékig szerezheti meg (birtokmaximum). Az állattartó telep üzemeltetője esetében a birtokmaximum mértéke 1800 hektár területnagyság (kedvezményes birtokmaximum). Kikerült a törvényből a családi gazdaságok méretét maximumoló rendelkezés.

Az új földtörvény több ütemben lép hatályba: a földhasználati jogosultság megszerzésére vonatkozó szabályok már január 1-jén, az elővásárlási jogosultságra, illetve a helyi földbizottságok létrehozására vonatkozó szabályok március 1-jén, a földtulajdonjog megszerzésével összefüggők pedig május 1-jén lépnek hatályba.

2013. évi CCXII. törvény a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról

A törvény többek között a *kedvezményes birtokmaximumra* vonatkozó rendelkezéseket szabályozza.

Az állattartó telep üzemeltetőjét a fent említett Földforgalmi törvény 16. § (3) bekezdésében meghatározott kedvezményes birtokmaximum akkor illeti meg, ha – a szerződés megkötését vagy az elővásárlásra, illetve előhaszonbérletre vonatkozó elfogadó jognyilatkozatának megtételét megelőző évben vagy a megelőző három év átlagában – a már birtokában lévő földön az évenkénti átlagos állatsűrűség hektáronként elérte a fél állategységet. Az állattartáshoz

szükséges takarmány-előállítás céljából az 1200 hektár mértékű birtokmaximumot meghaladó föld megszerzéséhez hektáronként legalább fél állategység átlagos állatsűrűséggel kell rendelkezni.

Az átlagos állatsűrűséget az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv állapítja meg, és annak igazolására az állattartó telep üzemeltetőjének kérelmére hatóság bizonyítványt állít ki.

2013. évi CCXLVII. törvény a Magyar Agrár-, Élelmiszer-gazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról szóló 2012. évi CXXVI. törvény módosításáról

A törvény az agrárkamara igazgatási jellegű közfeladatai közé sorolja az alábbi bekezdést:

„A taggal szemben az elismert szakmaközi szervezet írásbeli kezdeményezésére az etikai eljárást le kell folytatni. Az így kezdeményezett etikai eljárásban

- a) a szakmaközi szervezetet nyilatkozat tételi, valamint a taggal szembeni intézkedési javaslat tételi jog illeti meg, továbbá*
- b) etikai intézkedésként a külön jogszabályban meghatározottak szerint termelési, feldolgozási, forgalmazási tevékenység korlátozásának érintett hatóság általi elrendelése is kezdeményezhető.*

A kamarát a törvényben, illetve alapszabályban meghatározott feladatai ellátása érdekében a fogyasztóvédelemre vonatkozó szabályok fogyasztói érdekek képviseletét ellátó egyesületekre vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazása mellett közérdekű keresetindítási jog illeti meg.”

2013. évi CCL. törvény egyes törvényeknek agrár- és környezetügyi tárgyban történő módosításáról

A törvény több ágartárgyú törvény módosításait tartalmazza:

- **A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény módosítása**
- **Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény módosítása**
- **A szakmaközi szervezetekről és az agrárpiaci szabályozás egyes kérdéseiről szóló 2012. évi CXXVIII. törvény módosítása**

KORMÁNYRENDELETEK, HATÁROZATOK:

1806/2013. (XI. 12.) Kormány határozat az Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram bevezetéséről

A Kormány határozata alapján egyetért azzal, hogy a Magyar Fejlesztési Bank 6 milliárd forint keretösszeggel –

2014. június 30-áig történő hitelszerződés-kötési lehetőség biztosításával – meghirdesse az Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogramot. A program maximum 6 éves lejáratú, azon belül maximum 3 éves türelmi idővel, minimum 5 millió forint, maximum 500 millió forint összegű hitelösszeggel kerül meghirdetésre azzal, hogy egy vállalkozás által az MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram keretében és a Hitelprogram keretében felvett hitelek együttes összege nem haladhatja meg az 500 millió forintot.

543/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara által működtetett falugazdász-hálózat igazgatási és egyéb feladataival összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról

A rendelet az őstermelői igazolványok kiadásával és megújításával kapcsolatos szabályokat tartalmazza.

Az állandó lakóhely szerint illetékes NAK megyei ügyintéző szervezete az igazolványt az adóévre vonatkozó értékesítési betétlappal és a hitelesített adatnyilvántartó lap másolatával együtt állítja ki. A NAK az adott adóévre vonatkozóan új értékesítési betétlapot ad ki. Az igazolvány a mezőgazdasági őstermelő nyilatkozata alapján legfeljebb három adóévre állítható ki. Az adatokban bekövetkezett változásokat évente egyszer, június 15. napjáig be kell jelenteni.

MINISZTERI RENDELETEK:

96/2013. (X. 14.) VM rendelet a 2013. évi egységes területalapú támogatás, és a különleges tej támogatás összegének megállapításáról

A rendelet intézkedései alapján egységes területalapú támogatás jogcímen, *hektáronként legfeljebb 70 442,24 Ft* vehető igénybe.

A különleges támogatás mértéke *legfeljebb 9,27 Ft/kg*, a számításba vehető összes tejmennyiség legfeljebb 1 441 573 401 kg, ahol 1 kg tej 0,971 liter tejnek felel meg.

71/2013. (XI. 20.) EMMI rendelet az élelmiszerekben lévő transz-zsírsavak megengedhető legnagyobb mennyiségéről, a transz-zsír tartalmú élelmiszerek forgalmazásának feltételeiről és hatósági ellenőrzéséről, valamint a lakosság transz-zsír bevitelének nyomon követésére vonatkozó szabályokról

A rendelet értelmében tilos lesz olyan élelmiszert forgalomba hozni, amely összes zsírtartalmának 100 grammjában a transz-zsírsavak mennyisége meghaladja a 2 grammot. A feldolgozott, több összetevőből álló élelmiszerek esetében, amelyek összes zsírtartalma kevesebb, mint 20 százalék, a transz-zsírsavak mennyisége nem haladhatja meg a 4 gram-

mot. Ha az élelmiszer összes zsírtartalma kevesebb, mint 3 százalék, annak 100 grammjában maximum 10 grammot tehet ki a transz-zsírsavak mennyisége.

A hatálybalépéskor a rendelet előírásainak nem megfelelő, forgalomban lévő élelmiszerek a fogyaszthatósági, illetve minőség megőrzési idejük végéig, de legfeljebb a hatálybalépés után tizenkét hónapig árusíthatóak. A rendelet hatálya azokra az olajokra, zsírokra, zsíremulziókra terjed ki, amelyeket önmagukban vagy valamely élelmiszer összetevőjeként a fogyasztónak szánnak. Az állati eredetű zsírokban természetesen előforduló transz-zsírsavakra nem vonatkozik a szabályozás.

108/2013. (XI. 28.) VM rendelet az Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram kapcsán kamat megfizetéséhez igénybe vehető csekély összegű (de minimis) támogatásról

E rendelet alapján a hitelprogram keretében felvett hitelhez kapcsolódóan az élelmiszeripari vállalkozás kamattámogatás igénybevételére jogosult. A kamattámogatás mértéke az élelmiszeripari vállalkozás rendelkezésére álló szabad csekély összegű (de minimis) keret figyelembevételével legfeljebb a hitelkamattól 50%-a, de legfeljebb évi 4 százalékpont lehet.

113/2013. (XII. 10.) VM rendelet az óvoda-, és iskolatej program szabályozásáról

A szabályozás értelmében támogatás igényelhető meghatározott tejtermékek után az óvoda-, és iskolatej program keretében, kedvezményezettenként, tanítási naponként átlagosan legfeljebb 0,25 liter tej egyenértékkel megegyező mennyiség erejéig. A rendelet külön szabályozza az igényelhető támogatás mértékét az egyes intézmények székhelye alapján. A támogatás alapja a szerződés szerinti bruttó vételár, amelynek maximumát a rendelet a különböző termékekre vonatkozóan meghatározza.

A támogatást a fenntartó és a szállító között létrejött szállítási szerződésben foglaltaknak megfelelően a támogatás előfinanszírozását vállaló szerződő fél igényelheti. A támogatás igényléséhez a rendelet melléklete tartalmazza az intézmények és a szállító közötti szerződésmintát.

A rendelet szerint a fenntartó a szállítónak a bruttó számlaérték és a támogatástartalom különbözetét fizeti meg. Valamely jogosultsági feltételnek a fenntartó hibájából fakadó nem teljesülése esetén, a fenntartó köteles a szállító részére a számla teljes összegét megfizetni.

A szerződést és a támogatási kérelmet a 2014. január 1. és július 31. közötti szállítási időszakokra 2014. január 31-ig kell a kérelmező székhelye szerinti MVH megyei kirendeltségéhez benyújtani. A támogatási kérelmeket az MVH

honlapján közzétett nyomtatványon a meghatározott időszakokra egyszer kell benyújtani az adott időszakot követő harmadik hónap utolsó napjáig.

116/2013. (XII. 12.) VM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból egyes jogcímek esetében technológiai berendezések korszerűsítés céljából történő beszerzéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről

Vissza nem térítendő támogatás vehető igénybe az Irányító Hatóság által a 302/2013. (XII.13.) IH közleményben közzétett, a támogatási rendeletben megjelölt célterületek vonatkozásában lezárt gépkatalógusban meghatározott kódok alapján beazonosítható gépek és technológiai berendezések beszerzésére.

Ha az ügyfél tejtermelési célú szarvasmarhatartással és tehéntej-termeléssel foglalkozik, köteles az üzemeltetési kötelezettség megszűnéséig megfelelni a tehéntej termék-pálya szabályozásában alkalmazott kvótarendszerről szóló 14/2010. (II. 23.) FVM rendeletben foglalt előírásoknak.

127/2013. (XII. 18.) VM rendelet a piaci árinformációs rendszer és a tesztüzemi információs rendszer működéséről

A rendelet alapján az agrárgazdaság irányításához, működtetéséhez és az európai uniós kötelezettségek ellátásához az Agrárgazdasági Kutató Intézet (AKI) Piaci Árinformációs Rendszert működtet.

A rendelet szerint a tej és tejtermékekre vonatkozó kötelező adatszolgáltatás esetén jelentésre kötelezett:

- a) azon tejtermékgyártással (TEÁOR 10.51) foglalkozó szervezet, amelynek tárgyévét megelőző éves termelése meghaladta
  - aa) vajnál az 500 tonnát,
  - ab) érelt sajnál a 6000 tonnát,
  - ac) ömlesztett sajnál a 600 tonnát;
- b) azon tejtermékgyártással (TEÁOR 10.51) foglalkozó szervezet, amelynek a tárgyévét megelőző évben nyerstej felvásárlása meghaladta a 10 000 tonnát;
- c) nyers tehéntej kivittel foglalkozó termelő (TEÁOR 01.41), tejterméket gyártó (TEÁOR 10.51) és kereskedő szervezetek (TEÁOR 46.17, 46.33, 46.90).

A tejtermékekre vonatkozó adatokat hetente, a nyerstejre vonatkozókat havonta kell szolgáltatni. A havi jelentési kötelezettség esetén a jelentési időszak a tárgyév első és utolsó napja közötti időszak. A nyerstejre vonatkozó havi jelentést a tárgyhónapot követő hónap 10-éig kell megküldeni.

130/2013. (XII. 21.) VM rendelet az egyes agrártárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

A rendelet több agrártárgyú miniszteri rendelet módosításait tartalmazza:

• **Az óvoda-, és iskolatej program szabályozásáról szóló 113/2013. (XII. 10.) VM rendelet módosítása**

A rendelet a támogatás alapjául szolgáló maximális bruttó vételárat a *gyümölcsleves/ízesített joghurt* esetében 460 Ft/kg-ra módosítja.

• **A húsmarha és a juh ágazatokban nyújtott kérődző szerkezetátalakítási nemzeti program Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott különleges támogatásának igénybevételéhez kapcsolódó feltételek megállapításáról szóló 22/2012. (III. 9.) VM rendelet módosítása**

A rendelet a *támogatási időszakot* a 2012. január 1-jétől 2014. december 31-ig tartó időszakra módosítja.

A módosító rendelet szerint a szerkezetátalakítási programban résztvevő ügyfél a támogatási időszak teljes időtartama alatt köteles:

2012-től kezdődően évente az egységes kérelem keretében nyilatkozni arról, hogy a tárgyévben a szerkezetátalakítási program nemzeti feltételei közül melyiket és milyen módon kívánja teljesíteni, továbbá a referencia anyatehén-, hízottbika- és anyajuh állományt alapul véve minden 80 ÁE-e után egy fő teljes munkaidőben történő foglalkoztatását, vagy 2012-ben 2016 munkaóra, 2013-ban 2008 munkaóra, 2014-ben 2024 munkaóra elismert élők munkára ráfordítást biztosítani.

• **Az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból az egyes beruházási jogcímek esetén nyújtandó támogatási előlegfizetésről szóló 118/2012. (XI. 22.) VM rendelet módosítása**

A módosító rendelkezés szerint az MVH az ügyfél kérelmére, *támogatási előleget fizet* az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a technológiai berendezések korszerűsítése céljából történő beszerzéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 116/2013. (XII. 12.) VM rendelet alapján meghirdetett támogatási jogcímre.

• **Az Agrár Forgóeszköz Hitelprogram kapcsán igénybe vehető kamattámogatásról szóló 120/2012. (XI. 23.) VM rendelet módosítása**

A rendelet módosítja a költségátalány meghatározása esetében rögzített időpontot az alábbiak szerint: „*költségátalány: a 2015. január 31-ig a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz (a továbbiakban: MVH) beérkezett és elfogadott támogatáslehetőségi kérelmek esetében az elfogadott kamattámogatási összeg 0,6%-a*”.

A módosító rendelet szerint a vállalkozás önálló kamattámogatási kérelmét vagy a hitelkérelemhez kapcsolódó kamattámogatási kérelmét a pénzügyi intézményhez nyújthatja be 2014. december 31-ig.

MVH KÖZLEMÉNYEK:

191/2013. (XII.13.) számú MVH Közlemény az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból egyes jogcímek esetében technológiai berendezések korszerűsítés céljából történő beszerzéséhez a 2013. évben nyújtandó támogatások igénybevételének részletes feltételeiről

A Közlemény a technológiai berendezések korszerűsítés céljából történő beszerzéséhez a 2013. évben nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló 116/2013. (XII.12.) VM rendelet alapján nyújtott támogatás igénybevételének részletes rendjéről szól, és a benyújtandó űrlapokat rendszerezíti.

195/2013. (XII. 19.) számú MVH Közlemény az Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram kapcsán kamat megfizetéséhez igénybe vehető csekély összegű (de minimis) támogatásról szóló 108/2013. (XI. 28.) VM rendelet szerinti kamattámogatási és támogatás lehívási kérelemről

Az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zrt. által működtetett Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram keretében nyújtott hitelekhez, az Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram kapcsán kamat megfizetéséhez igénybe vehető csekély összegű (de minimis) támogatásról szóló 108/2013. (XI. 28.) VM rendelet alapján, vissza nem térítendő kamattámogatás vehető igénybe.

Kamattámogatást a hitelprogram keretében felvett hitelhez az élelmiszeripari vállalkozások igényelhetnek, amennyiben kamattámogatási kérelmet nyújtanak be a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz.

200/2013. (XII. 19.) számú MVH Közlemény az óvoda- és iskolatej program szabályozásáról szóló 113/2013. (XII. 10.) VM rendelet szerint a 2013/2014-es tanév II. félévére vonatkozóan benyújtandó nyomtatványokról

Az óvoda- és iskolatej program szabályozásáról szóló 113/2013. (XII.10.) VM rendelet alapján támogatás vehető igénybe az óvodásoknak és tanulóknak iskolatejjel történő ellátására. A támogatást a termékek szállításáról szóló szerződésnek megfelelően a támogatás előfinanszírozását vállaló fél, a közoktatási intézmény fenntartója vagy a termék szállítója igényelheti. A támogatás igénylőjének rendelkeznie kell a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal jóváhagyásával. A Közlemény az alkalmazandó nyomtatványokat tartalmazza.

EURÓPAI UNIÓS JOGSZABÁLYOK:

Az új közös agrárpolitika 4 alapvető rendelete jelent meg 2013 decemberében az EU hivatalos lapjában. Ezek a jogszabályok tartalmazzák az Európai Bizottság, az uniós tag-

államok mezőgazdasági miniszterei (Tanács), és az Európai Parlament tavalyi év elején megkötött politikai megállapodását.

A rendeletek a következők:

1305/2013/EU rendelet: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

1306/2013/EU rendelet: a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

1307/2013/EU rendelet: a közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 637/2008/EK és a 73/2009/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

1308/2013/EU rendelet: a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

A Mezőgazdasági Termékpiacok Közös Szervezéséről szóló 1308/2013/EK Európai Parlamenti és Tanácsi Rendelet („SCMO rendelet”) tartalmazza a tej és tejtermék ágazat szempontjából legfontosabb, korábban az 1234/2007/EK rendeletben szabályozott kérdéseket (fogalom-meghatározások, támogatások, termelői csoportok, szakmaközi szervezetek, Iskolatej – program, Szerződéses kapcsolatok, Harmadik országokkal folytatott kereskedelem, stb.).

1370/2013/EU rendelet: a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésével kapcsolatos egyes támogatások és visszatérítések megállapítására vonatkozó intézkedések meghatározásáról.

NÉBIH KÖZLEMÉNY:

2014. január 5-től a jelenleg hatályban lévő 1926-1927 Belföldi Marhalevél-Igazolólapot és a 1928 Szarvasmarha útlevelet felváltja egy összevont, új típusú „Marhalevél”, amely a Magyarországon regisztrált szarvasmarhák mozgását, tartóváltását kíséri nyomon. A forgalomban lévő 1926-1927 Belföldi Marhalevelekkel és Igazolólapokkal továbbra is lehet jelenteni állatmozgásokat és kikerültetéseket. A korábban kiadott útlevelekkel 2014. június 31-ig lehet állatokat exportálni.

A jogszabályokról bővebb információkat weboldalakunkon talál (www.tejtermek.hu/hasznos/jogszabalyok).